

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

3^η ΗΜΕΡΙΔΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ & ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΔΙΔΑΚΤΟΡΩΝ

Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

ΤΕΥΧΟΣ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ

Σάββατο 10 Ιουνίου 2017

(9:00-18:30)

Διδασκαλείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας

Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου

Οργανωτική Επιτροπή:

Νικόλας Μανιτάκης, Επίκουρος Καθηγητής Ιστορίας Γαλλικού Πολιτισμού

Μαρίνα Πανταζάρα, Επίκουρη Καθηγήτρια Μετάφρασης

Γραμματειακή υποστήριξη:

Φωτεινή Καζάλα, Υποψήφια διδάκτωρ Γλωσσολογίας

Αγγελική Χριστοπούλου, Υποψήφια διδάκτωρ Μετάφρασης

Μαγδαληνή Παππά, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Μετάφρασης

Ελένη Βακαλάκη, Προπτυχιακή φοιτήτρια

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΝ

(κατ' αλφαβητική σειρά των ομιλητών)

«Οι Στρίγγες» του Marcel Schwob: μετάφραση της διακειμενικότητας

«Οι Στρίγγες» είναι ένα σύντομο αφηγηματικό κείμενο που ανήκει στην πρώτη συλλογή διηγημάτων του Μαρσέλ Σβόμπ, *Διπλή Καρδιά* (*Cœur double*). Ο συγγραφέας εμπνέεται από το *Σατυρικό*ν του Πετρωνίου, ενώ προχωρεί πέρα από μια απλή αξιοποίηση των πετρωνικών διακειμένων. Οι αφηγητές της νουβέλας καθώς και το χωροχρονικό της πλαίσιο αντιστοιχούν στα πρόσωπα των Εγκολπίου και Τριμαλχίωνα και στην ατμόσφαιρα του «Δείπνου του Τριμαλχίωνα» αντίστοιχα· δηλαδή σε ένα ολόκληρο επεισόδιο της σατυρικής μυθιστορίας, του οποίου ο Σβόμπ συμπυκνώνει την κύρια και την εγκιβωτισμένη αφήγηση, προσθέτοντας ωστόσο διακειμένα και από τις *Μεταμορφώσεις* του Απουλήιου, καθώς και μοτίβα που ταιριάζουν στις τρομακτικές ιστορίες του τέλους του 19^{ου} αιώνα. Η μετάφραση της νουβέλας αυτής στην ελληνική θα έχει να υπερπηδήσει ποικίλες περιπτώσεις προβλημάτων διαγλωσσικής μεταφοράς, δεδομένου ότι το πρωτότυπο εγγράφεται σε συμφραζόμενα παρακμιακής λογοτεχνίας και ότι η λογιοςύνη και ο ερμητισμός του συγγραφέα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη. Θα γίνει μία εξαντλητική μελέτη των μεμονωμένων γλωσσικών σημείων ή των χωρίων που εμπίπτουν σε οποιαδήποτε μορφή διακειμενικότητας προκειμένου να συγκριθούν οι διάφορες επιλογές. Η υιοθέτηση επιλογών που συνδυάζουν στην ελληνική τον σεβασμό για τη μορφή και την αισθητική του γαλλικού κειμένου καθώς και τον σεβασμό για την απόβλεψη του συγγραφέα είναι το ιδανικό ζητούμενο· επιλογών, επίσης, που κατά το δυνατόν, ευνοούν συγχρόνως τη ροή της ανάγνωσης και τη λογοτεχνικότητα του καινούργιου κειμένου. Τέλος, θα γίνει μία συζήτηση σχετικά με τις τελικές επιλογές – τους περιορισμούς και τα πλεονεκτήματα που θέτουν – με σκοπό την κριτική των σχετικών θεωριών κατά την εφαρμογή τους ή μη στην περίπτωση ενός ιδιόμορφου κειμένου τόσο εξ' επόψεως λογοτεχνικού ρεύματος όσο και ειδολογικής.

Βιβλιογραφία

- BERMAN Antoine, *La Traduction et la Lettre ou l'Auberge du Lointain*, Paris, Éditions du Seuil, 1999.
- GENETTE Gérard, *Palimpsestes : la littérature au second degré*, Paris, Éditions du Seuil, 1992.
- KRÄMER Gernot, *Werk und Poetik*, Bielefeld, Aisthesis Verlag, 2005.
- LHERMITTE Agnès, *Palimpseste et merveilleux dans l'œuvre de Marcel Schwob*, Paris, Honoré Champion, 2002.
- PETRONIUS Titus (Arbitrer), *Satyricon reliquiae*, Stutgardiae, Konrad Mueller, coll. « Bibliotheca Scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana », 1995.
- PEYLET Gérard, *La littérature fin de siècle de 1884 à 1898, Entre décadentisme et modernité*, Paris, Vuibert, 1994.
- SCHWOB Marcel, *Œuvres*, Paris, Phébus, coll. « Libretto », 2002.
- VENUTI Lawrence, « Traduction, intertextualité, interprétation », *Palimpsestes*, 18, 2006.

Αλεξανδρή Μάρθα

Υποψήφια Διδάκτωρ Γαλλικής Λογοτεχνίας

martha.alex5@hotmail.gr

Rétrospection et introspection dans *Sur ma mère* de Tahar Ben Jelloun et dans *Pardon mère* de Jacques Chessex

Tahar Ben Jelloun et Jacques Chessex, deux écrivains francophones célèbres d'origines différentes, l'un provenant du Maghreb et l'autre de la Suisse romande, ont écrit deux œuvres afin de rendre hommage à leur mère qu'ils adoraient, chacun à sa manière. Ainsi, *Sur ma mère* de Tahar Ben Jelloun a été publié le 24 janvier 2008 et *Pardon mère* de Jacques Chessex est paru au mois de février de la même année. En effet, le cordon ombilical qui unit la mère et l'enfant est si fort que ce dernier ne peut s'en dégager même après la perte de celle-ci. L'amour filial reste éternel et c'est pour cette raison que les deux auteurs ont décidé d'exprimer sur papier leurs sentiments envers leur mère, en se livrant à la fois à la rétrospection pour déployer les différents aspects de leur vie et à l'introspection qui leur permet de mieux saisir la relation particulière qu'ils avaient avec leur mère.

Dans un premier temps, nous nous sommes référée à l'expansion de la francophonie dans le monde entier ainsi qu'à la contribution de la littérature marocaine et suisse à l'histoire et à l'évolution de la littérature francophone. Puis, nous avons présenté le contexte historique différent des deux œuvres, en nous référant à des événements politiques et historiques marquants qui ont secoué l'humanité. Dans la suite, nous avons analysé le portrait physique et moral de la mère de chaque écrivain, en étudiant tous les domaines de sa vie ainsi que la relation intime entre celle-ci et son enfant. Finalement, nous avons tâché de trouver les points de convergence et de divergence entre les deux œuvres, tant sur le plan thématique que stylistique, afin de mieux faire ressortir l'originalité de chaque écrivain.

Dans notre conclusion, nous avons constaté que les œuvres étudiées présentent des similarités ainsi que des différences, car il s'agit de la description de la vie de deux femmes issues de milieux tout à fait différents: le monde musulman et le monde européen, chacun avec ses propres lois et mœurs. Cependant, malgré les différences principales entre ces deux mondes, nous avons pu déduire que les sentiments humains restent les mêmes, indépendamment des origines des auteurs. Ainsi, les deux œuvres constituent un hommage à la personne la plus précieuse de la vie de l'être humain, c'est-à-dire la mère.

Bibliographie

Ben Jelloun (Tahar), *Sur ma mère*, Paris, Gallimard, 2008, 270 p.

Chessex (Jacques), *Pardon mère*, Paris, Grasset, 2008, 219 p.

Deniau (Xavier), *Florilège de la langue française et de la francophonie*, Paris, Richelieu-Senghor, 159 p.

Lecarme (Jacques), Tabone (Eliane), *L'Autobiographie*, Paris, Armand Colin, 1997, 315 p.

Lejeune (Philippe), *Le Pacte autobiographique*, Paris, Seuil, 1997, 357 p.

Ανδριώτη Ελένη
ΠΜΣ «Γαλλική Γλώσσα και Φιλολογία»
elenand71@gmail.com

Réalité sociale et relations familiales dans *Demain j'aurai vingt ans* d'Alain Mabanckou

Pour notre mémoire de Master 2, nous avons choisi de focaliser sur la réalité sociale et les relations familiales dans le neuvième roman de l'écrivain franco-congolais Alain Mabanckou, intitulé *Demain j'aurai vingt ans*, qui a été publié en 2010. Dans cette œuvre, l'auteur s'inspire largement de sa jeunesse, en simulant la naïveté et le style propres à un enfant de dix ans. Michel, le narrateur, est un jeune garçon qui vit à Pointe-Noire, la capitale économique du Congo. Il y habite avec sa mère, «maman Pauline» et son père adoptif, «papa Roger» qui a aussi une autre femme, «maman Martine» et d'autres enfants. Il est amoureux de Caroline et son meilleur ami, Lounès, est le frère de celle-ci. Les relations familiales complexes de Michel au sein de cette famille élargie s'inscrivent sur le fond historique, social et économique du Congo des années 70 qui reçoit les échos des événements politiques marquants de l'histoire mondiale.

Le lecteur est donc invité à un va-et-vient entre l'Histoire et les micro-événements de la vie du jeune protagoniste qui, selon le schéma du récit initiatique, va de découverte en découverte, en révélant grâce à sa candeur enfantine, les travers du monde des adultes. Mabanckou esquisse un Congo indépendant depuis une dizaine d'années, régi par un gouvernement communiste dans lequel il ne fait pas bon d'être traité d'impérialiste. Le charme de la narration tient essentiellement au fait qu'elle oscille entre les moments de l'atmosphère magique de l'enfance et les différents degrés du registre humoristique pouvant aller jusqu'à l'ironie grinçante.

Bibliographie indicative

- ARNAUD Serge, GUILLOU Michel et SALON Albert, *Les défis de la francophonie. Pour une mondialisation humaniste*, Paris, Alfarès, coll. « Planète francophone », 2005.
- ERNY Pierre, *Les premiers pas dans la vie de l'enfant d'Afrique Noire*, Paris, L'Harmattan, 1988.
- GONIDEC P.-F., *Les systèmes politiques africains*, Paris, Librairie Générale de Droit et de Jurisprudence, Tome XXVII, 1978.
- LUKÁCS Georg, *La théorie du roman*, France, Éditions Denoël, 1968.
- NDAYWEL è NZIEM Isidore, *Histoire du Congo, Des origines à nos jours*, Kinshasa, RDC, Afrique éditions, 2010.

Αρναούτη Παναγιώτα

Ελληνογαλλικό ΠΜΣ «Διδασκαλία ξένων γλωσσών στην Ευρώπη»

arnapan@gmail.com

Εφαρμογή των αρχών της παιδαγωγικής του Ρ. Στάινερ στην ξενόγλωσση τάξη

Η παρούσα διπλωματική εργασία αφορά τις αρχές της παιδαγωγικής του φιλοσόφου Ρούντολφ Στάινερ και την εφαρμογή τους στην ξενόγλωσση τάξη. Η έρευνα εγγράφεται στους τομείς της γλωσσολογίας, κοινωνιογλωσσολογίας, παιδαγωγικής, φιλοσοφίας, κοινωνιολογίας, ανθρωπολογίας και ψυχολογίας. Εξετάζουμε λοιπόν εάν οι αρχές του Στάινερ εφαρμόζονται κατά τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών στα σχολεία Στάινερ. Το ενδιαφέρον μου για τις παιδαγωγικές προσεγγίσεις που αποβλέπουν στη φυσική και ψυχική ευεξία των μαθητών και στις οποίες η καλλιτεχνική εκπαίδευση καταλαμβάνει μια σημαντική θέση αποτέλεσαν το εφελτήριο της έρευνας αυτής σε σχολεία της Ελλάδας, Γαλλίας, Γερμανίας και Γεωργίας. Στην παρουσίαση αυτή, θα περιοριστούμε στα εργαλεία της έρευνας και στις δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε κατά τη διεξαγωγή της.

Βιβλιογραφία

Dvorakova, K. (2005). *Distinctive features of the Waldorf Approach to teaching foreign languages at lower primary level*. Communication présentée à Eighth Conference of British, American and Canadian Studies, Brno. Reperé à [http://www.phil.muni.cz/plonedata/wkaa/Offprints%20THEPES%203/TPES%203%20\(197-200\)%20Dvorakova.pdf](http://www.phil.muni.cz/plonedata/wkaa/Offprints%20THEPES%203/TPES%203%20(197-200)%20Dvorakova.pdf)

Houssaye, J. (2013). *Quinze pédagogues*. Paris : éditions Fabert

Steiner, W. (1996). *The education of the Child*. USA : Anthroposophic Press

Trostli, R. (2004). *Teaching Language Arts in the Waldorf School*. New York: AWSNA

Tzigotidis, M. (2015). *Formation des enseignants de la pédagogie Steiner*. Recueil inédit, Centre de formation des enseignants Steiner en Grèce.

Ασφή Μάρθα

Υπομήφια Διδάκτωρ Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας

EKΠA – Université de Nice Sophia Antipolis

martha.asfi2013@gmail.com

L'évaluation de la médiation écrite dans les certifications en langue française selon le CECRL en Grèce

Depuis 2001, année d'apparition du concept de plurilinguisme, l'enseignement/apprentissage des langues devient indispensable. Par conséquent, l'obtention d'une certification, voire de niveau supérieur, est considérée comme très importante pour l'accès au marché du travail.

Eu égard à cet état de la situation, nous nous sommes interrogée sur les contenus des certifications de français langue étrangère en Grèce pour ce qui est des compétences et surtout les activités de communication langagière évaluées.

Nous avons alors constaté que la place des trois activités de communication langagières, à savoir la réception, la production et l'interaction, est fort présente dans le CECR, les référentiels par niveau, les descripteurs, les curriculums, les manuels et les certifications. Or la médiation, quatrième activité de communication langagière, demeure peu étudiée et sans pistes d'exploitation. Ainsi est-il temps de s'interroger sur cette notion fort importante, qui se voit de plus en plus intégrée dans les systèmes de certification en français langue étrangère, dans le but de prévoir des descripteurs. Notre entreprise prend toute sa place dans le cadre de cette problématique. Elle se focalise sur le rôle de la médiation écrite et les possibilités d'évaluation de la mise en pratique de cette activité de communication langagière dans une perspective de développement de la compétence plurilingue/pluriculturelle favorisant l'intercompréhension.

L'échantillon de notre corpus est composé de copies d'épreuve de production écrite (exercice 1 : synthèse) aux examens du DALF C 1 du CIEP de mai 2016. Nous essayons d'étudier les tendances, les facteurs et les variantes qui déterminent les performances des candidats à l'épreuve de médiation écrite.

Pour conclure, nous envisageons d'établir des descripteurs et des grilles d'évaluation sur les activités et les stratégies de médiation qui serviraient de base pour la proposition d'activités de médiation qui peuvent servir aux certifications de français langue étrangère en Grèce.

Bibliographie

ELA. *Études de linguistique appliquée* (2012), n°167, La médiation linguistique : entre traduction et enseignement des langues vivantes.

Lévy D., Zarate G. (2003). *La médiation et la didactique des langues et des cultures* – Le français dans le monde, n° spécial.

Βασιλοπούλου Ελένη
Υποψήφια Διδάκτωρ Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας
ΕΚΠΑ – Université d'Angers
helene.vasilopoulou@gmail.com

Translanguaging : une stratégie de médiation linguistique et culturelle en Didactique des langues

Translanguaging est un terme pour la première fois utilisé par Cen Williams au Pays de Galles pendant la décennie 1980. Au début, son appellation galloise a été «*trawsieithu*» et par la suite la traduction anglaise «*translinguifying*» a été remplacée par «*translanguaging*» qui a dominé jusqu'aujourd'hui.

C'est dans le cadre de cette communication que nous présenterons la problématique et les hypothèses conçues afin d'éclaircir et définir la notion du *translanguaging* ainsi que les paramètres qui doivent être prises en considération tout au long de la recherche menée sur le terrain. Nous nous concentrerons par la suite au public étudié et aux outils qui ont permis l'achèvement de la première étape de notre recherche.

Finalement, nous essayerons de mettre en vue les résultats jusqu'à présent collectés tant au niveau de recherche bibliographique qu'au plan de recherche sur le terrain.

Références bibliographiques

- Berthier, N., 2006, *Les techniques d'enquête. Méthodes et exercices corrigés*, Paris, Éd. A. Colin.
- Cohen L. et al., 2008, *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας [Méthodes de recherche en Éducation]*, Athènes, Éd. Metaixmio.
- Danic I. et al., 2006, « Enquêter auprès d'enfants et de jeunes : objets, méthodes et terrains de recherche en sciences sociales », p. 215, disponible sur <http://rfp.revues.org/653>
- Mackey A. et Gass M., 2005, *Second Language Research. Methodology and design*, London, Ed. Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.

Γιαννούλη Ιουλία

Υπομήφια Διδάκτωρ Γαλλικής Λογοτεχνίας

juliagian@yahoo.com

Le naturalisme d'Émile Zola dans *La tueuse* d'Alexandros Papadiamantis

Notre étude se propose de comparer les techniques naturalistes dans *Thérèse Raquin* (1867) d'Émile Zola par rapport aux techniques utilisées dans *La Tueuse* d'Alexandros Papadiamantis publiée en 1903.

D'abord, on va examiner l'influence du naturalisme français sur la littérature hellénique à l'époque de Papadiamantis. Il est vrai que la France a été considérée comme un lieu de diffusion d'idées dans les milieux littéraires de nombreux pays. Une grande partie d'écrivains grecs et des intellectuels étudient les œuvres françaises et ils forment leur production littéraire d'après les principes des mouvements français comme le romantisme, le réalisme et le naturalisme. En outre, la traduction des œuvres françaises en grec et leur diffusion par la presse grecque comme le magazine *Estia* et le journal *Rabagas* contribuent à la familiarisation des écrivains grecs avec la littérature française. Ensuite, dans le cadre de notre étude on examinera l'apparition du terme « éthographie » utilisé par Papadiamantis et d'autres écrivains grecs au début du 20e siècle. Enfin, dans la troisième partie de cet exposé, on va présenter les techniques naturalistes dans *Thérèse Raquin* de Zola et *La Tueuse* de Papadiamantis. En particulier, on va traiter la question de la description méthodique de la réalité, l'acte de narration, l'instance narrative (le temps de la narration, l'ordre du récit, la vitesse narrative, la fréquence événementielle) et l'étude des tempéraments dans les œuvres étudiées. Est-ce que Francoyannou, l'héroïne papadiamantienne ressemble à Thérèse Raquin ? Est-ce que le milieu social influence et dicte les actes des deux femmes qui sont gouvernées par leurs nerfs et leurs instincts ?

Bibliographie sélective

- ΒΑΛΕΤΑΣ, Γ. (1981): *Η γενιά του '80. Ο νεοελληνικός νατουραλισμός και οι αρχές της ηθογραφίας*, Αθήνα, ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ.
- BAFARO G. (1995): *Le Roman réaliste et naturaliste*, Paris, Ellipses.
- BELGRAND A. (1999): *Zola romancier*, Paris, Ellipses.
- CARLIER C. (1999): *Le Roman Naturaliste Zola, Maupassant*, Paris, Hatier.
- GENETTE, G., (1972): *Figures III*, Paris, Seuil.
- PROGUIDIS, L. (1997): *La Conquête du Roman, de Papadiamantis à Bocasse, Préface de Milan Kundera*, Paris, Les Belles Lettres.
- ΠΑΤΣΙΟΥ, Ε. Π.-Μ. (2008): *Ο Νατουραλισμός στην Ελλάδα: Διαστάσεις-Μετασηματισμοί-Όρια*, Αθήνα, Μεταίχμιο.
- ΠΟΛΙΤΟΥ- ΜΑΡΜΑΡΙΝΟΥ, Ε. (1992): « Le second XIXe siècle: Réalisme et Naturalisme », *Histoire de la Littérature Européenne*, Paris, Hachette.

Δραγατάκη Ειρήνη

Ελληνογαλλικό ΠΜΣ «Διδασκαλία ξένων γλωσσών στην Ευρώπη»

ei.dragataki@gmail.com

Η θέση της εικόνας και της εικονογράφησης στη διδασκαλία των ξένων γλωσσών. Μελέτη κατανόησης των παγιωμένων εκφράσεων της γαλλικής γλώσσας από ένα πολυπολιτισμικό κοινό.

Η εργασία μου πραγματοποιείται στο πλαίσιο του ΠΜΣ «Διδασκαλία ξένων γλωσσών στην Ευρώπη: εκπαίδευση στη γλωσσική και πολιτισμική διαφορετικότητα των σχολικών πληθυσμών και στοχεύει να μελετήσει τη θέση της εικονογράφησης (σκίτσων και εικόνων) στην διδασκαλία των ξένων γλωσσών και πιο συγκεκριμένα στην εκμάθηση των γαλλικών παγιωμένων ή ιδιωτισμικών εκφράσεων από ένα πολυπολιτισμικό κοινό. Για την διερεύνηση και την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήσαμε ένα συνδυασμό από ημικατευθυνόμενες συνεντεύξεις και ερωτηματολόγια που απευθύνονται σε καθηγητές της γαλλικής ως ξένης γλώσσας και σε μαθητές προερχόμενους από διαφορετικές γλώσσες, διαφορετικούς πολιτισμούς με επίπεδο μεγαλύτερο του B1 (αν και σύμφωνα με την Gonzalez-Rey (2010), οι παγιωμένες εκφράσεις μπορούν να διδαχτούν από το επίπεδο αρχαρίων).

Σε αυτή την εργασία, η οποία είναι υπό εξέλιξη, αναζητείται ο ρόλος της εικονογράφησης στη εκμάθηση των ιδιωτισμών. Ας σημειωθεί ότι ο Galisson, διδακτολόγος, την εποχή που περιγράφεται το φαινόμενο από γλωσσολόγους, το 1991, τις ονομάζει *expressions imagées* και όχι *figées*, τονίζοντας την εικόνα που ανακαλούν στο μυαλό μας και όχι την παγίωση που τους χαρακτηρίζει. Μελετάται συγκεκριμένα αν η εικόνα, φορέας κουλτούρας, μπορεί να διευκολύνει την εκμάθηση. Τα ερωτήματα που τίθενται είναι τα εξής: Μπορούν οι μαθητές να κατανοήσουν αυτό το φαινόμενο μέσω της εικόνας ή έχουν ανάγκη από τη λεξικο-συντακτική περιγραφή του φαινομένου της παγίωσης (Gross 1982). Επίσης, ερευνάται εάν η χρήση εικόνας για τη διδασκαλία αυτών των εκφράσεων αποτελεί ένα κίνητρο για τους μαθητές. Έπειτα, ερευνάται αν είναι επιτυχής η ιδιαίτερη αυτή μετάβαση από την μητρική γλώσσα στην γαλλική με την χρήση της εικόνας, κι αν ο μαθητής πρέπει να έχει ένα καλό επίπεδο γαλλικών (B1+) για να επιτύχει τη μετάβαση αυτή.

Το προσωπικό ενδιαφέρον που με οδήγησε σε αυτό το θέμα, γεννήθηκε κατά την διάρκεια ενός πανεπιστημιακού μαθήματος όπου παρατήρησα ότι το φαινόμενο των παγιωμένων εκφράσεων (μέσα σε μια τάξη FLE) δεν είναι αντικείμενο μιας απλής μελέτης. Οι εκφράσεις αυτές δεν μαθαίνονται από καρδιάς αλλά αντιθέτως απαιτείται να έρθουμε σε επαφή με την ξένη κουλτούρα και να έχουμε τριβή με την γλώσσα. Μέσα από την έρευνα αυτή, αναζητώ το τρόπο με τον οποίο ο μαθητής έρχεται αντιμέτωπος με αυτό το παιχνίδι λέξεων και εννοιών μέσω της οπτικοποίησης, δηλαδή μέσω απεικόνισης της κυριολεκτικής απόδοσης και σε τι βαθμό η εικονικότητα παίζει σημαντικό ρόλο στη (μεταφορική) απόδοση του αναμενόμενου νοήματος.

Λέξεις-κλειδιά: Εικόνα, εικονογράφηση, διδασκαλία FLE, παγιωμένες εκφράσεις, φρασεολογία, σημασιολογία, διδακτική, παιδαγωγική, πολυπολιτισμός, πολυγλωσσία, αλληλοκατανόηση

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- DETRY F. 2008. Pourquoi les murs auraient-ils des oreilles ? : Vers un apprentissage par l'image des expressions idiomatiques en langue étrangère, Synergies Espagne.
- GALISSION R. 1991. Dictionnaire de compréhension et de production des expressions imagées, Cle International
- GONZALEZ-REY I. 2010. La phraséodidactique en action : les expressions figées comme objet d'enseignement.
- GROSS, M. 1982. « Une classification des phrases figées du français », Revue québécoise de linguistique, vol. 11, n° 2, pp. 151-185.
- GUIRAUD P. 1973. Les locutions françaises. Paris: Presses universitaires de France.
- VEZIN L. 1986. Les illustrations, leur rôle dans l'apprentissage des textes.

Καλδή Βιβή

Υποψήφια Διδάκτωρ Γαλλικής Λογοτεχνίας
vivikld@yahoo.gr

Tradition et modernité dans *Le Passé simple* et *Succession ouverte* de Driss Chraïbi

Dans le présent mémoire, nous focalisons sur la littérature maghrébine francophone des années cinquante et nous étudions le cas de l'écrivain marocain Driss Chraïbi. Notre recherche porte sur *Le Passé simple* (1954) et *Succession Ouverte* (1962), deux livres qui présentent entre eux des rapports dialectiques, étant donné que *Succession ouverte* est considéré comme le prolongement du *Passé Simple*.

Driss Chraïbi est parmi les premiers écrivains à entrer en contact avec l'Autre et il a vécu de près le bouleversement des consciences que les idées progressistes des colons ont fait naître chez le plus grand nombre des autochtones. Elevé dans une famille patriarcale traditionnelle et formé dans une école française, avant d'aller étudier et passer toute sa vie en France, il a voulu partager avec ses lecteurs son malaise personnel qui représente le malaise d'une génération entière. Il a voulu parler, d'une part, des problèmes sociopolitiques de son pays en état d'engourdissement intellectuel et, d'autre part, de la confusion que provoquait chez les immigrés maghrébins, formés selon l'esprit français, la réalité parisienne qui était régie par la discrimination et le racisme. À Paris, après avoir pris conscience que les Français ne sont pas ceux des livres de sa jeunesse, l'écrivain mène une vie malheureuse et affronte des problèmes psychosomatiques ; il ne supporte plus la vie quotidienne dans la capitale française et décide de revenir sur son passé en vue d'essayer de faire le point sur sa situation et de retrouver son équilibre.

Nous avons choisi d'étudier les thèmes de la tradition et de la modernité dans le but de découvrir si la fusion des éléments traditionnels avec les tendances de l'époque moderne peut être réalisable et si nous pouvons ainsi avoir des immigrés satisfaits et heureux dans leur nouveau milieu social. Il s'agit d'un enjeu intéressant du moment que le problème de l'assimilation dans une société nouvelle est toujours actuel. Très souvent, quelle que soit l'époque, les immigrés sont amenés à affronter de pareils dilemmes.

Bibliographie sélective

BENIAMINO (Michel), *La Francophonie littéraire, Essai pour une théorie*, Paris, L'Harmattan, coll. « Espaces francophones », 2000.

BENNABI (Malek), *Vocation de l'Islam*, Paris, Ed. Albouraq, coll. « Etudes », 2006.

BOUGUERRA (Mohamed Ridha) et BOUGUERRA (Sabiha), *Histoire de la littérature du Maghreb*, Paris, Ellipses, 2010.

DELAYRE (Stéphanie), *Driss Chraïbi, une écriture de traverse*, Pessac, Presses Universitaires de Bordeaux, coll. « Sémaphores », 2006.

GANS-GUINOUNE (Anne-Marie), *Driss Chraïbi, de l'impuissance de l'enfance à la revanche par l'écriture*, Paris, L'Harmattan, coll. « Critiques Littéraires », 2005.

Κηρύκου Ιωάννα

Ελληνογαλλικό ΠΜΣ «Διδασκαλία ξένων γλωσσών στην Ευρώπη»

vavel@palso.gr

Enseigner le FLE en Grèce à un public adulte

Le français est la langue que j'enseigne comme langue étrangère depuis plus de trente ans dans le secteur privé à un public très varié, à savoir à des enfants et adolescents grecs, à des adultes de plusieurs nationalités et récemment à des migrants désirant se diriger vers des pays francophones.

Ma question de départ était pourquoi l'attractivité du français a perdu du terrain auprès de la société grecque, notamment les dernières années.

Par cette recherche j'ai l'intention d'examiner pourquoi les adultes choisissent le français comme langue étrangère dans le contexte socio-économique actuel.

A travers ma recherche je souhaite confirmer ou infirmer si les représentations positives des apprenants adultes pour la France pourraient plaider pour l'apprentissage du français. Une hypothèse secondaire serait de voir si le français est pourrait multiplier les chances professionnelles.

La recherche s'inscrit dans deux champs théoriques:

1. Celui de la didactique des langues.
2. Celui de la sociolinguistique.

Mes outils pour cette recherche qualitative sont des entretiens et des images adressés à mon public cible qui est constitué par des anciens élèves âgés de 23 à 33 ans qui ont appris le français soit comme débutants soit comme faux-débutants.

Après avoir effectué ces entretiens autour des axes comme le profil social, les difficultés à l'apprentissage, les rapports langue-culture et langue-atout professionnel, j'ai fabriqué des images sur ces axes afin d'examiner la fiabilité des réponses données.

Actuellement, je suis en train de remplir la grille d'analyse de contenu, dans le but de tirer des résultats de ma recherche.

Bibliographie indicative

Chaudenson R. (2006) *Vers une idée et pour une autre politique de la langue française*. Éditions L'Harmattan.

- Cislaru G., Claudel C., Vlad M. (2011). *L'écrit universitaire en pratique*. Éditions de Boech.
- Cuq J.P., Gruca I. (2005). *Cours de didactique du français langue étrangère*. Grenoble: PUG.
- De Carlo M. (1998). *L'interculturel*. Paris: CLÉ.
- Martinez P. (1996). *La didactique des langues étrangères*. Paris: PUF.

Κολοκύθα Παναγιώτα

Ελληνογαλλικό ΠΜΣ «Διδασκαλία ξένων γλωσσών στην Ευρώπη»
pkolokytha@yahoo.com

La gestion des malentendus interculturels des étudiants Erasmus lors de leur séjour en Grèce

Le sujet de mon mémoire porte sur la gestion des malentendus interculturels des étudiants Erasmus lors de leur séjour en Grèce et plus spécifiquement à Athènes. Il s'agit d'une recherche pluridisciplinaire qui touche les champs théoriques du management interculturel, des théories de communication et de la communication interculturelle. Le but de notre recherche consiste à spécifier les stratégies que les étudiants emploient pour gérer lesdites situations. Les exemples d'une gestion empirique des malentendus interculturels constituent un outil pour gérer des situations similaires dans une classe multiculturelle. L'enseignant, en tant que médiateur entre deux ou même plusieurs cultures qui coexistent dans le milieu scolaire, est obligé d'employer des stratégies de médiation qui finissent par réconcilier les personnes concernées. De plus, cette recherche nous permet d'examiner comment les gens réagissent envers l'inconnu et quels mécanismes ils emploient pour interpréter les messages et les codes nouveaux. Dans la présente communication, nous allons présenter les étapes qu'on suivra tout au long de la recherche, ainsi que les questions qui ont surgi pendant son déroulement. Dans notre cas, nous allons effectuer une recherche qualitative, en analysant le contenu des textes publiés en ligne dans les forums et des blogs, ainsi que des entretiens avec des étudiants.

Bibliographie indicative

- Auger, V. (2005). La communication interculturelle et ses obstacles. *Interactions*, 9(1), 123-160.
- Gudykunst, W. B., & Kim, Y. Y. (1994). *Methods for intercultural communication research*. Ann Arbor, MI: UMI Books on Demand.
- Gumperz, J. J., Roberts, C., Jupp, T. C., & Twitchin, J. (1990). *Crosstalk: an introduction to cross-cultural communication*. London: MOSAIC, BBC Education.
- Kerbrat-Orrecchioni, C. (1994). *Les interactions verbales*. Paris: Armand Collin.
- Ting-Toomey, S., & Oetzel, J. G. (n.d.). *Managing intercultural conflict effectively*. Thousand Oaks: Sage.

Κυριαζή Κατερίνα

Υποψήφια Διδάκτωρ Ιστορίας Γαλλικού Πολιτισμού

katerina.kyriazi@yahoo.gr

Το Μεσολόγγι στις αφηγήσεις των Γάλλων ταξιδιωτών (18^{ος} – 19^{ος} αι.)

Η θέση του Μεσολογγίου αλλά και η πρόσβαση σ' αυτό δια της λιμνοθάλασσας, κυρίως, αποτελεί εύγλωττο παράδειγμα που αποδεικνύει τη σχέση γεωγραφίας ενός τόπου και ιστορίας του. Οι ναυτικές δραστηριότητες των Μεσολογγιτών απορρέουν απ' αυτή τη γεωγραφική θέση, το ίδιο και η επαφή τους με τους άλλους λαούς. Απ' την άλλη, τα ιστορικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν εκεί, κυρίως κατά την Επανάσταση του 1821 είναι απορρέουν ξεκάθαρα από τη νευραλγική του θέση στον ελλαδικό χώρο. Το δε κορυφαίο και τραγικό γεγονός της εξόδου του Μεσολογγίου συνδέεται με γεγονότα όπου πρωταγωνιστούσε ο χώρος και μάλιστα η λιμνοθάλασσα. Τέλος, για όλο το επόμενο διάστημα μετά την επανάσταση του 1821 και μέχρι σήμερα, ο τόπος – το Μεσολόγγι - γίνεται ιερός τόπος προσκυνήματος για τους περιηγητές. Έτσι η ιστορία επιδρά στον τόπο και τον καθορίζει. Άρα πρόκειται για μια αλληλεπίδραση τόπου και ιστορίας, ιστορίας και τόπου.

Στην ανακοίνωσή μου αυτή θα καταδείξω πώς ο χώρος συνδέεται και μάλιστα ορίζει την ιστορία ενός τόπου. Αυτό θα επιτευχθεί με την παρουσίαση περιγραφών της πόλης του Μεσολογγίου απ' τους Γάλλους κυρίως περιηγητές.

Τα περιηγητικά βιβλία μας εκπλήσσουν με την λεπτομερή περιγραφή του τοπίου. Οι ταξιδιώτες μοιάζει να «ζωγραφίζουν» με το λόγο το Μεσολόγγι και τον περιβάλλοντα χώρο. Παράλληλα με τις περιγραφές των ταξιδιωτών θα εστιάσουμε σε εικόνες και χάρτες της πόλης και της ευρύτερης περιοχής που φιλοτεγήθηκαν από Γάλλους.

Βιβλιογραφία

Chateaubriand M. de le Vme, *Itinéraire de Paris à Jérusalem*, tome premier, Firmin Didot Frères Fils et c^{ie}, Paris 1856.

Fabre A., *Histoire du siège de Missolonghi suivie de pièces justificatives*, Moutardier, Paris 1827.

Pouqueville F.C.-H.-L., *Voyage en Grèce*, tome 3, Didot, Paris 1826.

Raybaud M., *Mémoires sur la Grèce*, tom. 2, Tournechon-Molin, Paris MDCCCXXV (1825).

Πλουμίδης Γ., *Το Μεσολόγγι και η περιοχή του (17ος -18ος αιώνας)*, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων Φιλοσοφική Σχολή Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Ιωάννινα 1990.

**Η μετάφραση των κύριων ονομάτων στα ελληνικά:
Οι εκδόσεις του ΔΠΜΣ «Μετάφραση-Μεταφρασεολογία» (2001-2016)**

Η μετάφραση είναι μια διαδικασία συνεχών επιλογών. Για να αναδημιουργήσει το κείμενο της γλώσσας αφετηρίας στην γλώσσα στόχο, ο μεταφραστής περνά μέσα από δύσβατες περιοχές ενώ σε κάθε βήμα του, όσο αβέβαιο ή σταθερό κι αν είναι αυτό, ελλοχεύει ο κίνδυνος της λανθασμένης επιλογής· κι αυτή είναι η γοητεία αλλά και η αγωνία της μετάφρασης. Οι σκόπελοι που εμφανίζονται είναι ποικίλοι και ενίοτε υπόρρητοι. Σε αυτή την τελευταία κατηγορία ανήκουν οι πολιτισμικοί ενδείκτες και η μεταφορά τους στην ελληνική γλώσσα.

Η μεταφορά των πολιτισμικών ενδεικτών και ακόμα περισσότερο των κυρίων ονομάτων –ανθρωπωνυμίων και τοπωνυμίων– είναι ένα ακανθώδες ζήτημα που έχει απασχολήσει κατά καιρούς όλους τους μεταφραστές και τους θεωρητικούς της μεταφρασεολογίας. Και είναι ακόμα πιο ακανθώδες για τους έλληνες μεταφραστές λόγω της διαφοράς του γλωσσικού κώδικα.

Το ερώτημα που με ενδιαφέρει να εξετάσω είναι εάν χρησιμοποιείται διαφορετική μεταφραστική στρατηγική στη μετάφραση των λογοτεχνικών, των επιστημονικών και των παιδικών βιβλίων και εάν αυτή η στρατηγική είναι ενιαία και υπόκειται σε συγκεκριμένους κανόνες της ελληνικής γραμματικής ή ακολουθεί διάφορες μεταφραστικές τεχνικές ανάλογα με την εποχή, τη λειτουργικότητα του κύριου ονόματος και την θεωρητική τοποθέτηση των μεταφραστών ή των επιμελητών των εκδόσεων.

Ως σώμα κειμένων επέλεξα τα βιβλία που μεταφράστηκαν και εκδόθηκαν στο πλαίσιο του ΔΠΜΣ Μετάφρασης-Μεταφρασεολογίας του ΕΚΠΑ, από το 2001 ως το 2016 και σε αυτά θα μελετήσω την μεταφορά των κυρίων ονομάτων (ανθρωπωνυμίων και τοπωνυμίων) και θα εξάγω συμπεράσματα και ίσως κατευθυντήριες γραμμές για μελλοντικές μεταφράσεις.

Η ανάλυση των δεδομένων θα γίνει ως εξής: Μετά την καταγραφή όλων των κύριων ονομάτων που περιέχονται στο σώμα κειμένων, θα γίνει κατάταξή τους ανάλογα με τον τρόπο της μετάφρασης που έχει ακολουθηθεί και αξιολόγηση των ευρημάτων. Επιπλέον, θα υπάρχει και η άποψη των ίδιων των επιμελητών των εκδόσεων, μέσω ερωτηματολογίου ή προσωπικής συνέντευξης.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Ballard, M. (2001), *Le nom propre en traduction*, Ophrys.
- Γεωργίου, Π. (2006), «Η απόδοση των Προσωπωνυμίων στο Χώρο της Λογοτεχνικής Μετάφρασης», *1η Συνάντηση Νέων Μεταφρασεολόγων "Μεταφρασεολογικές σπουδές και έρευνα στην Ελλάδα"*, Θεσσαλονίκη.
- Γραμμενίδης, Σ. (2009), *Μεταφράζοντας τον κόσμο του άλλου*, Διάυλος.
- Newmark, P. (1988), *A textbook of translation*, New York/London, Prentice Hall.
- Παπαδήμα, Μ. & Πανταζάρα, Μ. (2015), «Το κύριο όνομα στη μεταφρασμένη λογοτεχνία: το αδιάσειστο ίχνος του Άλλου», *Ώψεις της ελληνόφωνης μεταφρασεολογίας* (επιμ. Ε. Κουρδής, Ε. Λουπάκη), Θεσσαλονίκη, σσ. 113-128.
- Vinay & Darbelnet (1977), *Stylistique comparée du français et de l'anglais*, Didier.

Οικονομίδου Μαρία

Υποψήφια Διδάκτωρ Ιστορίας Γαλλικού Πολιτισμού

ma_economidou@yahoo.com

Ιστορικό των παρθεναγωγείων των Ουρσουλινών στην Ελλάδα, Νάξος –Τήνος, 1670-1945

Η παρουσίαση της έρευνάς μας θα χωρίζεται σε τρία κομμάτια. Ο σκοπός είναι να αναδείξουμε το θρησκευτικό, πολιτικό και κοινωνικό πλαίσιο που διαμόρφωσε τις κατάλληλες συνθήκες έτσι ώστε να είναι εφικτή η εγκατάσταση των αδελφών Ουρσουλινών στην Ελλάδα.

Στο πρώτο μέρος θα γίνει σύντομη αναφορά στους Ιησουίτες. Τους πρώτους που εγκαταστάθηκαν στη Νάξο και που προετοίμασαν την άφιξη των Ουρσουλινών στο νησί. Επιπρόσθετα θα γίνει σύντομη αναφορά στις ενέργειες που έγιναν προκειμένου να επιτευχθεί η άφιξη, η εγκατάσταση των αδελφών και η ίδρυση του παρθεναγωγείου στη Νάξο το 17^ο αιώνα (Διομολογήσεις και παρουσία ενετικού στοιχείου, εν μέσω Οθωμανικής κυριαρχίας).

Στο δεύτερο μέρος θα παρουσιαστεί το ιστορικό της ίδρυσης του δεύτερου παρθεναγωγείου των αδελφών, έναν αιώνα αργότερα (19^{ος} αιώνας), στο νησί της Τήνου. Πρόκειται για τελείως διαφορετικό θρησκευτικό, πολιτικό και κοινωνικό πλαίσιο καθώς υφίσταται πλέον το Ν.Ε. κράτος.

Και για τα δύο μέρη θα παρουσιαστούν χειρόγραφα και έγγραφα, τεκμήρια πάνω στα οποία στηρίχθηκε η εν λόγω έρευνα.

Ο στόχος μέσα από τη συγκεκριμένη παρουσίαση είναι να αναλυθεί το ιστορικό περίγραμμα μέσα στο οποίο κινήθηκε το γαλλικό καθολικό εκπαιδευτικό τάγμα των Ουρσουλινών στην Ελλάδα. Ακόμα και από το χαρακτηρισμό του ως 'γαλλικό καθολικό εκπαιδευτικό τάγμα', αντιλαμβάνεται κανείς τους άξονες της έρευνάς μας: ο ίδιος ο χαρακτηρισμός εμπεριέχει την χώρα καταγωγής, τη θρησκεία, την εκπαίδευση και όλα αυτά μέσα στην εναλλαγή ενετικού, οθωμανικού και ελληνικού στοιχείου.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Ελληνική βιβλιογραφία

Ασημάκης Ι., *Η πορεία των Σχέσεων Ελλάδος - Αγίας Έδρας (1820-1980). Από τη γαλλική προστασία έως τη σύναψη διπλωματικών σχέσεων*, Θεσσαλονίκη, Αποστολικό Βικαριάτο, 2007.

Ευαγγελίδης Τ., *Η παιδεία επί της Τουρκοκρατίας – Ελληνικά σχολεία από της αλώσεως μέχρι Καποδιστρίου*, Δ.Καραβίας, Αθήνα, 1992.

Ρούσσοσ – Μηλιδώνης Μ., *Ιησουίτες του 17ου και 18ου αιώνα περιγράφουν το Αιγαίο*, εκδ. Δ.Α. Σύρου, Αθήνα, 1989.

Ρούσσοσ Μηλιδώνης Μάρκος, *Η Τουρκοκρατούμενη Ελλάδα μέσα από ανέκδοτα έγγραφα Ιησουιτών του 17ου και 18ου αιώνα*. (Το Ελληνικό Αρχιπέλαγος Α' Σίφνος, Σέριφος, Κύθνος, Άνδρος, Νάξος, Θήρα), Κ.Ε.Ο., Αθήνα, 2002.

π. Φώσκολος Μ, *Τηνιακά Ανάλεκτα, Τόμ.4^{ος}*, εκδ. Δεδεμάδη, Αθήνα, 2000.

π. Φώσκολος (Μάρκος) – μετάφραση, *Η Αγία Αγγελα Μερίτσι και το τάγμα των αδελφών Ουρσουλινών*, εκδ. Ιερό Τάγμα Ουρσουλινών, Αθήνα, 1990.

Ξένη βιβλιογραφία

Delpal B., Hours B. and Prudhomme C., *La France – Levant, de la fin du XVIIe siècle à la première guerre mondiale*, ed. Geuthner, Paris, 2005.

Goyau Georges, *Les prêtres des missions étrangères*, éd. Grasset, Paris, 1932.

Guedre (Mère Marie de Chantal), *Histoire de l'Ordre des Ursulines en France, Tome II, Les monastères d'Ursulines sous l'Ancien Régime*, ed. Saint Paul 6, Paris, 1960.

Lock Peter, *Οι Φράγκοι στο Αιγαίο 1204-1500*, ΕΚΔ. Ενάλιος, Αθήνα, 1998.

Lacouture (Jean), *Le livre des Jésuites, tome I: Les Conquerants*, ed. Seuil, Paris, 1991.

Lacouture (Jean), *Le livre des Jésuites, tome II: les Révérends*, ed. Seuil, Paris, 1991.

Langlois Claude, *Le Catholicisme au féminin. Les congrégations françaises à supérieure générale au XIXe siècle*, éd. Cerf, Paris, 1984.

Lemaire A., *Les Ursulines en Grèce, de nos origines à nos jours*, Consulat des Ursulines, 1979.

Ξυπολοπούλου Μαρία

ΠΜΣ «Γαλλική Γλώσσα και Φιλολογία»

ksipolopouloum@yahoo.gr

Διερευνώντας τις αναπαραστάσεις του φύλου μέσα από τα φωτογραφικά αρχεία του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου

«Μακροχρόνιος, οδυνηρός, φονικός»¹ ο Μεγάλος Πόλεμος είδε να αλληλοεξοντώνονται εκατομμύρια άνθρωποι που μέχρι πριν λίγο καιρό ορκίζονταν «πόλεμο στον πόλεμο». Το 2014 με αφορμή τη συμπλήρωση 100 χρόνων από την

---

¹ ΦΕΡΡΟ Μαρκ, *Ο πρώτος παγκόσμιος πόλεμος 1914-1918*, Ελληνικά Γράμματα, 1993

έναρξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, οι έρευνες έστρεψαν εντατικά και με ιδιαίτερη προσοχή το ενδιαφέρον τους προς αυτή την ιστορική περίοδο φέρνοντας στην επιφάνεια ένα σημαντικό όγκο ανεκμετάλλευτου, μέχρι στιγμής, υλικού. Μέχρι τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, ποτέ άλλοτε ο πόλεμος δεν φωτογραφήθηκε τόσο μαζικά και δεν παρουσιάστηκε τόσο αποφασιστικά όσο ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος. Μέσα από μια παρουσίαση και ανάλυση ορισμένων επιλεγμένων παραδειγματικών περιπτώσεων της φωτογραφικής αναπαράστασης των πρωταγωνιστών του πολέμου θα επιχειρήσουμε να διερευνήσουμε που αρχίζει και που σταματάει η εργαλειακή εκμετάλλευση της φωτογραφικής εικόνας από τον τύπο και άλλους φορείς για εμπορικούς, πολιτικούς και κοινωνικούς σκοπούς. Κεντρικός άξονας της παρούσας ανακοίνωσης είναι οι φωτογραφικές αναπαραστάσεις ως αντικείμενο του βλέμματος, μοχλός διαμόρφωσης των ταυτοτήτων των πρωταγωνιστών του μετώπου αλλά και ως «τεκμηριωτική δύναμη» (Κωνσταντινίδου, 2011: 181) των νέων ρόλων και της καθημερινότητας του πολέμου. Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη το επιχείρημα της Sontag (2003: 52) ότι η φωτογραφική εικόνα είναι πάντοτε μια εικόνα που τη διάλεξε κάποιος και πως «φωτογραφίζω σημαίνει καδράρω και καδράρω σημαίνει αποκλείω», ένα ιδιαίτερα σημαντικό μέρος της μελέτης μας εστιάζει στο υποκείμενο του βλέμματος, δηλαδή, στο ποιος βρίσκεται πίσω από το φωτογραφικό φακό.

Βιβλιογραφία

- BARTHES Roland, *La chambre Claire, Note sur la photographie*, Editions de l'Etoile, Gallimard, Le Seuil, 1980.
- CAPDEVILA Luc, ROUQUET François, VIRGILI Fabrice, VOLDEMAN Danièle, *Sexes, genre et guerres (France, 1914-1945)*, Payot 2010.
- CRONIER Emmanuelle, *Permissionnaires dans la Grande Guerre*, Editions Belin2, 2013.
- HUDGINS Nicole, *Hold Still, Madame, wartime gender and the photography of women in France during the Great War*, St Andrews Studies in French History and Culture, 2014.
- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ Χριστίνα, *Οπτικός πολιτισμός και κοινωνικές ανισότητες, Οι φωτογραφίες του πολέμου*, Εκδόσεις future, 2011.
- PIGNOT Manon, *Paris dans la Grande Guerre 1914-1918*, Parigramme/Compagnie Parisienne du livre, Paris, 2014.
- THEBAUD Françoise, *Les femmes au temps de la guerre de 14*, Editions Payot & Rivages, Paris, 2013.
- SONTAG Susan, *Παρατηρώντας τον πόνο των άλλων*, Εκδόσεις Scripta, 2003.

Παυλοπούλου Γκέλυ

Ελληνογαλλικό ΠΜΣ «Διδασκαλία ξένων γλωσσών στην Ευρώπη»

gellypatras@yahoo.gr

Στρατηγικές εκμάθησης της νέας ελληνικής στο πλαίσιο της άτυπης εκπαίδευσης

Το θέμα της διπλωματικής μου εργασίας αναφέρεται στις στρατηγικές εκμάθησης των Νέων ελληνικών στα πλαίσια της άτυπης εκπαίδευσης. Τα πεδία της έρευνας μου αγγίζουν τομείς όπως η διδακτική των ξένων γλωσσών, η γλωσσολογία και η κοινωνιογλωσσολογία. Κατά συνέπεια, η διπλωματική μου εργασία βρίσκει το σημείο εκκίνησης της στο να ανακαλύψει ποιες ακριβώς είναι αυτές οι στρατηγικές στην εκμάθηση των Νέων ελληνικών, ανεπτυγμένες στα πλαίσια της άτυπης εκπαίδευσης. Δεδομένου ότι η Ελλάδα αποτελεί χώρα υποδοχής όλο και περισσότερων μεταναστών ειδικά τα τελευταία χρόνια, το ενδιαφέρον για την εκμάθηση των Νέων ελληνικών αυξάνεται με ρυθμούς γεωμετρικής προόδου.

Στην παρουσίαση μου, λοιπόν, θα επικεντρωθώ στο να παρουσιάσω το θέμα της εργασίας μου και την προβληματική μου, το πλαίσιο της έρευνας μου, τα εργαλεία της έρευνας μου, τυχόν αποτελέσματα καθώς και δυσκολίες που θα έχουν προκύψει την πορεία της έρευνας.

Βιβλιογραφία

Cyr P. (1998), *Les stratégies d'apprentissage*, Paris: CLE International.

Eckman F., Bell L. & Nelson D. (eds) (1984), *Universals of second language acquisition*, Rowley, MA: Newbury House.

O' Malley J. M. (1996), *Learning Strategies In Second Language Acquisition*, Cambridge/New York: Cambridge University Press.

Μπέλλα Σ. (2007), *Η δεύτερη γλώσσα κατάκτηση και διδασκαλία*, Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.

Ντίνας Κ. & Χατζηπαναγιωτίδη Α. (επιμ.) (2007), *Η ελληνική γλώσσα ως δεύτερη/ξένη γλώσσα: έρευνα, διδασκαλία, εκμάθηση*, Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Φλώρινα 12-14 Μαΐου 2006, Θεσσαλονίκη: University studio press.

Παπαχρήστου Μαρία

Υποψήφια Διδάκτωρ Γαλλικής Λογοτεχνίας

marpap106@gmail.com

De la recherche de l'*idéal esthétique* du 19ème siècle à l'élaboration de l'identité de la *poétique* des temps modernes

Dans le cadre de la composition de ce projet, la recherche que l'on aurait eu à entamer devrait se focaliser autour de deux problèmes majeurs : en premier lieu, l'optique sous laquelle on aurait dû traiter le débat perpétuel sur l'élément consistant du 19ème siècle : son caractère moderniste. Plus spécialement, une des questions initiales et essentielles que l'on a rencontrée, portait sur les préceptes artistiques et littéraires, selon lesquelles, le mouvement impressionniste, d'une part, et la dramaturgie française, d'autre part, ont contribué à tenir vive la polémique concernant les dimensions que cette époque postrévolutionnaire s'est vue s'approprier, au-delà de son rôle historique à proprement parler. En second lieu, un autre problème important à terme égal, que l'on avait dû envisager, c'était la sélection des réponses aux problèmes que présentaient les divers aspects du projet, relatifs au schéma et au contenu de la thèse.

Étant donné que se livrer à un enregistrement purement historique des courants littéraires et artistiques et de leurs représentants n'était guère de notre intention, on s'est fixé, dès le commencement de ce travail, comme objectif, de révéler l'apport original du 19ème siècle, lequel n'était autre que le fait que cette ère est parvenue à inventer une identité artistique et littéraire distinguée, voire un idéal esthétique, prépondérant même chez la postérité du 20ème siècle.

Progressivement, et en tenant compte des résultats dont on venait de se procurer, on commençait à prendre conscience qu'en réalité, le but pour lequel, les artistes et les écrivains du 19ème siècle se sont sans aucun doute, mis à se battre, au fur et à mesure que cette période évoluait, ce n'était autre qu'une tentative envers la société contemporaine, de déployer le processus de l'élaboration d'une «Poétique» exceptionnelle des temps modernes.

Il est donc, évident que la recherche que nous avons entamée, nous a conduit à avoir recours aux témoignages fermes et solides des mutations d'ordre philosophique et du renouveau expressif sur le plan artistique et littéraire, soit les documents authentiques des penseurs qui nous ont si ardemment hérité, l'expérience inépuisable de ce qu'ils ont vécu et de ce dont ils se sont passionnés, en tant que, manifeste ou critique, en transformant, à jamais, les procédés d'expression artistique et ceux de l'écriture, en langage de communication universel. Ce sera bien les procédés de l'expression esthétique, par excellence, de la «poétique» des temps modernes.

Bibliographie

Baudelaire Charles, *Curiosités esthétiques, L'Art Romantique et autres œuvres critiques*, Editions Garnier, Paris, 1962.

Diderot Denis, *Extraits*, Hachette, Paris, 1952.

Lagarde André, Michard Laurent, *Collection littéraire, XXème siècle*, Bordas, Paris, 1989.

Mme de Staël, *De l'Allemagne*, Editions Flammarion, Paris, 1968.

Valéry Paul, *Degas Danse Dessin*, Editions Gallimard, Paris 1938.

Πραγιάννη Χριστίνα
ΠΜΣ «Γαλλική Γλώσσα και Φιλολογία»
chprag@frl.uoa.gr

Magdeleine Paz – Λιλίκα Νάκου:
παράλληλες διαδρομές στα χρόνια του Μεσοπολέμου

Σε αυτή την ανακοίνωση θα παρουσιαστεί η παράλληλη διαδρομή των συγγραφέων Magdeleine Paz και Λιλίκας Νάκου την περίοδο του Μεσοπολέμου: η σχέση τους με αριστερούς διανοούμενους, Έλληνες και Γάλλους, η συμμετοχή τους στο διεθνές αντιφασιστικό συνέδριο του Παρισιού το 1935, η αρθρογραφία σε εφημερίδες μεγάλης κυκλοφορίας καθώς και η μεταξύ τους φιλία.

Η συνάντησή τους στην Αθήνα το καλοκαίρι του 1934 και η περιήγησή τους στις φτωχογειτονιές της πρωτεύουσας και στην ελληνική επαρχία αποτελεί και για τις δύο πηγή έμπνευσης που οδηγεί σε μια διεισδυτική απεικόνιση της Ελλάδας του 30. Η Παζ στο βιβλίο της *Εργάνη* και η Νάκου στα άρθρα της στην εφημερίδα *Ακρόπολις* περιγράφουν μια Ελλάδα, η οποία, 12 χρόνια μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, βρίσκεται ακόμη διχασμένη σε βενιζελικούς και βασιλικούς, βάλλεται από δικτατορίες και συνεχή πραξικοπήματα, υποφέρει από τη φτώχεια, τον επαχθή δανεισμό, το άλυτο προσφυγικό ζήτημα.

Σε μια ιστορική περίοδο που οι ευρωπαϊκές χώρες ταλανίζονται από την παγκόσμια οικονομική κρίση, την κρίση του δημοκρατικού μοντέλου διακυβέρνησης και την άνοδο του φασισμού, οι δύο συγγραφείς επιχειρούν, μέσω των άρθρων και των μυθιστορημάτων τους, μια ρεαλιστική απεικόνιση της ελληνικής και της γαλλικής πραγματικότητας αντίστοιχα, και χρησιμοποιούν την αιχμηρή τους πένα για να καταγγείλουν, να στηλιτεύσουν, να αφυπνίσουν. Τα κείμενά τους, στα οποία αποτυπώνονται ανάγλυφα τα χαρακτηριστικά των κοινωνιών των δύο χωρών, αποτελούν για τον μεταγενέστερο ερευνητή σημαντική και πολύτιμη μαρτυρία.

Πηγές

PAZ, Magdeleine, *Ergané, Au pays des dieux parmi les hommes*, Corrêa, Paris, 1935
Le Populaire, n^{os} des années 1932-1938
Ακρόπολις, n^{os} des années 1933-1936

Βιβλιογραφία

ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ, Γιάννης, *Η δημοκρατία του Μεσοπολέμου, 1922-1936*, Φυτράκης, Αθήνα, 1987
HOBSBAWM, Eric, *Η εποχή των άκρων, ο σύντομος 20^{ος} αιώνας, 1914-1991*, Θεμέλιο, Αθήνα, 2010
ΝΑΚΟΥ, Λιλίκα, *Προσωπικότητες που γνώρισα*, Δωρικός, Αθήνα, 1982
_____, *Το χρονικό μιας δημοσιογράφου*, Δωρικός, Αθήνα, 1980
BERSTEIN, Serge, *Démocraties, régimes autoritaires et totalitarismes au XXe siècle*, Hachette, Paris, 1999
LALAGIANNI, Vassiliki, « Entre fiction et autobiographie: les écrits de Lilika Nakos », In: *Neohellinikon*, vol. 33, mars 2006
MATHIEU, Anne « Une intellectuelle militante des années 30 pour le droit des étrangers: Magdeleine Paz », In: *Journalisme et Littérature dans la gauche des*

- années 1930* (A. Mathieu et F. Ouellet, Dir.), Rennes, Presses Universitaires de Rennes, « Histoire », 2014, pp. 107-119
- _____, «Magdeleine Paz : une femme contre toutes les oppressions», *Aden*, n° 6, «Féminisme et communisme», oct. 2007, pp. 17-33
- RACINE, Nicole, « Une cause. L'antifascisme des intellectuels dans les années trente », In : *Politix*, vol. 5, N° 17, premier trimestre 1992, pp. 79-85

Σταυροπούλου Κωνσταντίνα
ΠΜΣ «Γαλλική Γλώσσα και Φιλολογία»
nantias_91@yahoo.gr

***Thérèse Desqueyroux* : De l'écrit à l'écran Le portrait psychologique de l'héroïne**

Aujourd'hui, beaucoup de films qui sortent sont tirés d'un livre. La littérature donne au lecteur la possibilité d'effectuer un travail de réflexion. Le cinéma n'offre pas cette liberté propre au livre, de choisir, de s'arrêter sur un passage afin de laisser dans sa mémoire une marque indélébile.

Plusieurs cinéastes ont choisi de célèbres romans pour adapter sur l'écran avec leur propre style. Dans la présente étude, j'analyse l'histoire dramatique du roman *Thérèse Desqueyroux* de François Mauriac paru en 1927 et plus précisément le portrait psychologique de Thérèse dans le roman et dans le film de Claude Miller (2012). Mauriac raconte l'histoire d'une femme mal mariée, Thérèse Larroque, qui veut échapper de son environnement en essayant de tuer son mari, Bernard Desqueyroux en l'empoisonnant avec de l'arsenic pour des raisons d'intérêt. L'intrigue se déroule dans le département des Landes, à Argelouse. Quel était le motif de son acte et quel était le rôle de la société à cette attitude et à cet échec conjugal ? J'ai décrit méticuleusement les plans (américains, de coupe, de taille, de gros plans et de champs / contre-champs) du film de Miller par rapport au livre de Mauriac. À la fin, j'ai insisté sur la psychologie de l'héroïne qui se sentait isolée dans son environnement. Ainsi, le roman de Mauriac et le film de Miller suivent le parcours de la vie d'une femme tourmentée par l'écart entre ses rêves et une réalité morne, triste et décevante. Le spectateur aussi bien que le lecteur peuvent se demander si Thérèse pourrait trouver le bonheur tant désiré et dans un milieu plus adéquat à son tempérament difficile.

Ouvrage

Mauriac François., *Œuvres romanesques et théâtrales complètes*, volume II, éditions Gallimard, 1979.

Filmographie

Thérèse Desqueyroux de Claude Miller (metteur en scène), France, 2012 avec Audrey Tautou, Gilles Lellouche. Date de sortie : 21 novembre 2012. Durée : 1:45

Références bibliographiques

CALLET-BIANCO Anne-Marie, *Thérèse Desqueyroux*, Paris, Bordas, L'Œuvre au clair, 1992.

MAJALUT Joseph, *Mauriac et l'art du roman*, Laffont Robert, 1946.

MAURIAC François, *Le romancier et ses personnages*, éditions Buchet / Chastel, 1994.

SÉAILLES André, *Les techniques narratives dans le cycle de « Thérèse Desqueyroux »*, In: Cahiers de l'Association internationale des études françaises, 1984, N°36.

VANOYE Francis, *Récit écrit, récit filmique*, Armand Colin, 2005.

Τρουμουλιάρη Μυρτώ

Ελληνογαλλικό ΠΜΣ «Διδασκαλία ξένων γλωσσών στην Ευρώπη»

myrtou@yahoo.gr

Η επίδραση του μοντέλου της Αλληλοκατανόησης σε συναισθηματικό και γνωστικό επίπεδο στους μαθητές γαλλικών

Η αλληλοκατανόηση (Doyé, Capucho 2002, Shopon 2012) είναι είδος πολλαπλής προσέγγισης (approche plurielle) που χρησιμοποιείται στη διδασκαλία των γλωσσών-πολιτισμών εδώ και είκοσι περίπου χρόνια. Μας επιτρέπει να κατανοήσουμε μια γλώσσα, κυρίως γραπτό κείμενο (Caddeo & Jamet 2013) που έχει συνταχθεί σε μια γλώσσα που δεν την έχουμε διδαχτεί ποτέ πριν στην ξενόγλωσση τάξη. Η χρήση του μοντέλου αυτού μας επιτρέπει να καταρτίσουμε πολύγλωσσους μαθητές, κάτι που είναι στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ξεκινώντας από ένα προσωπικό ενδιαφέρον για την έννοια αυτή, όπως τη γνώρισα μέσα από τη βιβλιογραφία (Blanche-Benveniste 2004, Μουστάκη 2015), ξεκίνησα τις μεταπτυχιακές μου σπουδές στο τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας και αποφάσισα να κάνω την έρευνα για τη διπλωματική μου στο πλαίσιο του θεωρητικού αυτού μοντέλου. Την απόφασή μου αυτή επηρέασε σε μεγάλο βαθμό η παρακολούθηση μαθημάτων στη Γαλλία στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού μου, και συγκεκριμένα του μαθήματος «Mobilités Familiales». Στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού και μελετώντας τη βιβλιογραφία (Guedat- Bittighoffer 2014 και Arnold & Braun 1999), αντιλήφθηκα πόσο τα συναισθήματα (το θετικό κλίμα στην τάξη, η ενθάρρυνση του μαθητή...) επηρεάζουν τη μαθησιακή διαδικασία.

Με βάση τα παραπάνω και συνδυάζοντας τα δύο αυτά θεωρητικά μοντέλα, έκανα ένα πείραμα (βάσει ερωτηματολογίου) σχετικά με την κατανόηση ενός ηχητικού ντοκουμέντου και του αντίστοιχου σύντομου κειμένου που το συνόδευε (έκτασης επτά γραμμών). Πρόκειται συγκεκριμένα για την αφιέρωση σε τέσσερις ρομανικές γλώσσες (ισπανικά, ιταλικά, πορτογαλικά και γαλλικά) του Antoine de Saint-Exupéry στο βιβλίο του *Le petit prince*, με τίτλο *Quand j'étais petit*, αφιέρωση που απευθύνεται στον A. Leon Werth.

Στόχος της έρευνας ήταν να καταγραφεί το αρχικό συναίσθημα που ένιωσαν οι ερωτούμενοι όταν ήρθαν σε επαφή με το ηχητικό ντοκουμέντο στις τέσσερις αυτές λατινογενείς γλώσσες (σοκ, έκπληξη, ενθουσιασμός, σύγχυση, άγχος, πίεση, ενδιαφέρον;) και το συναίσθημα που προκάλεσε στη συνέχεια η επαφή με το αντίστοιχο γραπτό κείμενο στις γλώσσες αυτές. Τέλος καταγράφηκαν οι στρατηγικές κατανόησης που χρησιμοποίησαν για να κατανοήσουν το γραπτό αυτό κείμενο.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Arnold, J. & Brown, H.D. 1999. *Affect in language learning*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Blanche-Benveniste, C. 2004. « Aménagements progressifs de la syntaxe », *Intercompréhension et interférences*, Actes du colloque international EuroSem, Reims, 2003. Presses Universitaires de Reims.
- Caddeo, S. & Jamet, M.-C. 2013. *L'intercompréhension – Une autre approche pour l'enseignement des langues*, Paris, Hachette français langue étrangère, Collection : F.
- Guedat-Bittighoffer, D. 2014. *Les élèves allophones à l'épreuve de l'apprentissage d'une langue seconde : des politiques éducatives au processus de compréhension*. Nantes, France : Université de Nantes.
- Μουστάκη, Α., Μάρκου, Χ. & Σβετσίνσκαγια, Ι. 2015. *Ελληνικά και γαλλικά, φορείς αλληλοκατανόησης των γλωσσών της σλαβικής οικογένειας (βουλγαρικά, ρωσικά)*. Εκδόσεις Σαΐτα.

Τσαγκαράκη Αναστασία
Υποψήφια Διδάκτωρ Ιστορίας Γαλλικού Πολιτισμού
nattsag@hotmail.com

Γαλλική στρατιωτική παρουσία στην Ελλάδα: Η άγνωστη σχέση Καρόλου Φαβιέρου και Σπυρίδωνα Σωνιέρου

Τον Μάιο του 1825, ο Γάλλος φιλέλληνας Συνταγματάρχης Κάρολος Φαβιέρος αναλαμβάνει τη διοίκηση του Ελληνικού Τακτικού Στρατού υπό τον φόβο της απειλής του Ιμπραήμ στην Πελοπόννησο. Στο διάστημα που μεσολαβεί και μέχρι τη στιγμή της αποχώρησής του τον Μάιο του 1828 λόγω της διαφωνίας του με τον Κυβερνήτη Ιωάννη Καποδίστρια, πραγματοποιεί σημαντικό έργο στην οργάνωση του τακτικού στρατού. Το στράτευμα φτάνει να αριθμεί 4.000 άνδρες και παράλληλα, εκτελεί διάφορες εκστρατείες, άλλες επιτυχημένες κι άλλες όχι.

Στην πορεία του αυτή, συνδέεται με Έλληνες και φιλέλληνες αξιωματικούς, μεταξύ των οποίων κι ο Σπυρίδων Σωνιέρος, Έλληνας αξιωματικός από Γάλλο πατέρα, ένας από τους μακροβιότερους της Επανάστασης. Ο Φαβιέρος τον χριζεί διοικητή του νεοσχηματισθέντος Γ' Τάγματος Πεζικού το 1826². Λόγω της καταγωγής του, αλλά κυρίως ένεκα της αγνής εκτίμησης που έτρεφε ο Σωνιέρος για το πρόσωπο του Διοικητού του, αναπτύσσεται ανάμεσα στους δύο άνδρες μια ιδιαίτερα στενή σχέση, τόσο υπηρεσιακή, όσο και φιλική. Μετά την αποχώρηση του Φαβιέρου από την Ελλάδα, ο Σωνιέρος δε διστάζει να απευθυνθεί στο Φαβιέρο για προσωπικά του ζητήματα. Η αλληλογραφία τους κρατάει για πολλά χρόνια, όπως αποδεικνύει ανερευθείσα επιστολή του Φαβιέρου προς τον Σωνιέρο που συντάσσεται περίπου 30 χρόνια μετά.

Χάρη σε αυτήν και άλλες επιστολές που ανευρέθηκαν στα Γενικά Αρχεία του Κράτους μπορούμε να ανασυνθέσουμε την ιδιόμορφη υπηρεσιακή και προσωπική σχέση μεταξύ των δύο ανδρών. Οι επιστολές αυτές, που συντάχθηκαν από τον Κάρολο Φαβιέρο στο διάστημα 1827-1855, φωτίζουν τη μεταξύ τους σχέση αλλά και άλλα ζητήματα, όπως μικρές λεπτομέρειες της αποτυχημένης εκστρατείας της Χίου, υπηρεσιακά και οικονομικά θέματα του Στρατού και ζητήματα της Ελλάδας, εν γένει.

---

² ΓΕΣ/ΔΙΣ, *Η ιστορία της οργάνωσης του Ελληνικού Στρατού (1821-1954)*, 2^η εκδ., Αθήνα, ΔΙΣ, 2005.

Τσακαλιάδης Σωτηράκογλου Πέτρος
ΠΜΣ «Γαλλική Γλώσσα και Φιλολογία»
cpt91@hotmail.com

Αναπαραστάσεις του φύλου στα γαλλο-βελγικά κόμιξ (1945-1975)

Αντικείμενο της εργασίας είναι η εξέταση των αναπαραστάσεων του φύλου στα γαλλο-βελγικά κόμιξ, κατά τη διάρκεια μιας τριακονταετούς περιόδου, ευρέως αναγνωρισμένης, ως η πιο παραγωγική από καλλιτεχνικής, αλλά και εμπορικής απόψεως. Η κυριαρχία του αρσενικού γρήγορα διαφαίνεται στην πλειοψηφία των γνωστών σειρών κόμιξ που επιλέξαμε, τόσο σχετικά με το φύλο των ηρώων και την έμφυλη διάσταση των σεναριακών επιλογών, όσο και με τους διάσημους (άνδρες) δημιουργούς τους. Το θηλυκό είτε απουσιάζει εντελώς, είτε αναπαρίσταται στερεοτυπικά σύμφωνα με το τρίπτυχο: όμορφη-σύζυγος-μητέρα. Ωστόσο μελετώνται και μερικές διαφορετικές ηρωίδες που ξεφεύγουν από την παραπάνω δήλωση και καθιστούν ανέφικτη μια απλοϊκή διχοτόμηση τύπου άσπρο-μαύρο. Επίσης εξετάζονται τα ιδεολογικά μηνύματα που διαπνέουν τα κόμιξ της περιόδου και γίνονται σχετικές συγκρίσεις με άλλες σχολές κόμιξ (αμερικανική, ιαπωνική, ιταλική). Τέλος, διερευνάται ο διαλεκτικός και όχι καθησυχαστικά γραμμικός τρόπος με τον οποίο η ιστορική πραγματικότητα, το πέρασμα των χρόνων και η έννοια της προόδου αντικατοπτρίζονται στις σελίδες των κόμιξ.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- CARRIER (David), *The Aesthetics of Comics*, Pennsylvania, Penn State University Press, 2011.
- DUNNE (Maryjane), *The Representation of Women in Comic Books, Post WWII through the Radical 60's*, in *PSU McNair Scholars Online Journal: Vol. 2 : Iss.1*, Article 20, Portland, 2006.
- HARVEY (Robert C), *The Art of the Comic Book: An Aesthetic History*, Mississippi, MS: University Press of Mississippi, 1996.
- PALMER (Erik), *Superheroes and Gender Roles, 1961-2004*, Oregon, University of Oregon, 2004.
- VIGARELLO (Georges) (dir.), *Histoire du corps : Tome 3, Les mutations du regard, Le XXe siècle*, Paris, Seuil, 2006.
- ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ Γιάννης, *Γυναίκες στα κόμιξ – Ηρωίδες για κάθε χρήση*, Αθήνα, Futura, 2005.

